

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС-1036	14-12-2016

До
Съдийската колегия на
Висшия съдебен съвет

ДОКЛАД

от Майя Русева, съдия във Върховен касационен съд
член на Консултативния съвет на Европейските Съдии /ССЈЕ/

Уважаеми Дами и Господа,

Във връзка със задължението ми да информирам регулярно Висшия съдебен съвет за дейността си в Консултативния съвет на Европейските съдии, заявявам следното:

През периода 08.11.16г. - 10.11.2016г. в гр.Страсбург, Франция, се проведе седемнадесетото пленарно заседание на Консултативния съвет на европейските съдии /ССЈЕ/, в което участвах.

Основната задача на форума бе приемане на Становище (деветнадесето по ред) на вниманието на Комитета на Министрите на Съвета на Европа, озаглавено "Ролята на Председателите на съдилища". Проектът за същото бе изготвен от работна група /в която бях включена и аз и участвах в работата ѝ, вкл. в проведено заседание в гр.Мадрид през м. 06.2016г./ и научен експерт на база предварително попълнени и изпратени от членовете на ССЈЕ въпросници. След обсъждането му и внасяне на съответни изменения и допълнения, той бе приет.

Становище №.19, като се опира на изброените в него инструменти на Съвета на Европа и органите му, предходни Становища и документи на ССЈЕ относно обсъжданата тема, изяснява ролята на Председателите на съдилища. Посочени са основните им задачи - да представляват съда и съдиите, да обезпечават ефективното функциониране на съответния съд - и така да подобряват служенето му на обществото, да осъществяват юрисдикционни функции. В Становището се подчертава, че при упражняване на правомощията си Председателите на съдилища трябва да пазят независимостта и безпристрастността на съдилищата и на отделните съдии - като във всеки един момент бъдат техни гаранتي. Отношенията им с останалите държавни структури следва да бъдат основани на принципа за разделение на властите. В отношенията си с медиите трябва да отчитат както, че интересите на обществото изискват да бъде осигурявана необходимата информация за запознаването му с това как функционира съдебната система, така и презумпцията за невинност, правото на справедлив съдебен процес, правото на личен и семеен живот на

участниците в съдебно производство, тайната на обсъжданията. В случаите, в които Председателите играят роля за събиране на информация и оценка на работата на съда и на отделните съдии, следва да се вземат съответни мерки за осигуряване на безпристрастност и обективност. Мениджърският модел в съдилищата трябва да улеснява по-доброто управление на правосъдната система, като Председателите никога не следва да бъдат въвличани в действия и дейности, които може да подкопаят съдийската независимост и безпристрастност. По отношение на разпределянето на бюджетни средства те трябва да имат, ако не решаваща, то значителна роля. Минималните изисквания за заемане на пост на Председател на съд /квалификация и стаж/ следва да са такива, каквито са за заемане на пост на съдия в съответния съд. Процедурата за назначаване на Председатели на съдилища трябва да е същата, която се прилага за назначаване на съдии и е в съответствие с установените международни стандарти. Съдиите от съответния съд следва да участват в процеса на избор, селекция и назначаване на негов Председател. По принцип работата на Председателите на съдилища трябва да е обект на оценка както работата на обикновените съдии. Принципът за несменяемост на съдиите следва да се прилага и по отношение на мандата на Председателите на съдилища - независимо от това дали те изпълняват, в допълнение към съдебните им функции, и административни и мениджърски такива. Смяната на Председател преди изтичане на мандата му трябва да бъде като минимум предмет на гаранции, каквито са приложими за обикновения съдия. Изтичането на мандата на Председателя не следва да засяга позицията му на съдия. По отношение на Председателите на Върховни съдилища, доколкото те също са председатели на съдилища, са приложими всички функции и принципи, визирани по-горе. Процедурата за избор/селекция на Председатели на Върховни съдилища трябва да бъде определена в закон, да е основана на качествата и достойнствата на кандидатите и да изключва каквато и да е възможност за политическо въздействие. Такъв риск би могъл да бъде избегнат чрез приемане на модел, при който изборът на Председател на Върховен съд се извършва от съдиите от съответния Върховен съд.

Становището включва следните секции: 1/ Въведение; 2/ Роля и задачи на Председателите на съдилища - а/ представителство на съда и съдиите от него, б/ отношения в рамките на съда - независимост на съдиите, в/ мениджърски функции; 3/ Избор/селекция, мандат, сменяемост - а/ изискуема квалификация, б/ орган, който избира/селектира, в/ оценка на работата, г/ мандат; 4/ Председатели на Върховни съдилища; 5/ Обобщение и препоръки.

На настоящото пленарно заседание бе разисквана и ситуацията на съдиите в Полша и Турция и бе приета декларация във връзка с положението на съдиите в Турция.

Обсъждани бяха и бъдещи теми на Становища, като бе взето решение те да бъдат „Еднаквото приложение на закона” /2017/ и „Интегритет и корупция” /2018/.

Предстои изготвяне на въпросник във връзка с работата по следващото Становище /„Еднакво приложение на закона”/ и съответно обезпечаване на отговори на работните езици от членовете на ССЈЕ.

Във връзка със задължението на държавите-членки за предприемане на действия за систематичен превод на Становищата на Консултативния съвет на Европейските съдии на съответните национални езици и разпространението им сред възможно най-широк кръг от съдии, юристи, органи със съответна решаваща компетентност, бих искала да обърна внимание на следното: Към настоящия момент на български език са преведени всички приети до 2014г. вкл. Становища и Магна Харта. Те са на разположение на интернет страницата на ССЈЕ предвид предоставянето им от мен след обезпечаване на превода им. Към настоящия момент, обаче, остава непреведено приетото през октомври 2015г. Становище №.18 за положението на съдебната власт и отношенията ѝ с другите власти в модерната демокрация - което засяга изключително важна проблематика /въпросът за обсъдените в Становището теми и необходимостта от превода му съм поставила и в предходен доклад/. С оглед на това и в изпълнение на задължението на държавите-членки за превод на приетите Становища следва да се предприемат мерки в тази насока и се извърши необходимото от Висшия съдебен съвет и Министерството на правосъдието за обезпечаване на официален превод както на горепосоченото Становище №.18, така и на приетото през тази година Становище №.19 относно ролята на Председателите на съдилища.

Междувременно съм оказала съдействие по молба на представителя на Кипър в ССЈЕ до останалите членове на съвета с искане за информация относно състава на съответния национален наказателен съд, в който се разглеждат дела за тежки престъпления, наказуеми с лишаване от свобода над 5г., наличието/липсата на жури и обхвата на преценката на съда. По тези въпроси съм изпратила отговор на английски език.

Оказала съм съдействие и по молба на представителя в ССЈЕ на Полша. Същата касаше искане за предоставяне на информация за евентуално наличен Етичен кодекс на съдиите в държавите-членки, за уредбата на въпроса за конфликт на интереси и за изпращане на текст на този Етичен кодекс. По въпросите съм изпратила отговор, вкл. съответната уредба (Кодекса за етично поведение на българските магистрати) на английски език.

Настоящият доклад предоставям след изчакване на необходимото време за финализиране и техническа обработка на окончателната версия на Становище №.19 и официалното му разпространение през м.12.2016. Към доклада представям текста на Становище №.19 на хартиен носител, както и

предоставените на пленарното заседание три броя издания на CEPEJ за 2016г. за ефективност и качество на правосъдието в европейските съдебни системи: 1/ European Judicial Systems Efficiency and quality of justice (CEPEJ studies N.23; Edition 2016 (data 2014)); 2/ European Judicial Systems Efficiency and quality of justice (CEPEJ studies N.23; Edition 2016 (data 2014) – an overview); 3/ European Judicial Systems Efficiency and quality of justice (CEPEJ studies N.24) Thematic report: Use of information technology in European courts. При последващи дейности във връзка с работата на Консултативния съвет на европейските съдии ще информирам регулярно Висшия съдебен съвет.

Приложения:

1. Становище №.19 на ССЈЕ Ролята на Председателите на съдилища
2. 3 броя издания на CEPEJ за 2016г.: European Judicial Systems Efficiency and quality of justice (CEPEJ studies N.23; Edition 2016 (data 2014)); European Judicial Systems Efficiency and quality of justice (CEPEJ studies N.23; Edition 2016 (data 2014) – an overview); European Judicial Systems Efficiency and quality of justice (CEPEJ studies N.24) Thematic report: Use of information technology in European courts.

14.12.2016г.

гр.София

С уважение:

/Майя Русева
съдия във Върховен касационен съд/